

Buletin electronic: nr. 1/2018

Buletinul Electronic este publicat de către Secretariatul Tehnic Comun al Programului Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007 - 2013, program finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat

- **REALIZĂRI ȘI REZULTATE ALE PROGRAMULUI OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA – UCRAINA – REPUBLICA MOLDOVA 2007-2013**
- **PROIECTE MARI DE INFRASTRUCTURĂ FINALIZATE ÎN 2017**
- **SUSTENABILITATEA: CE SE ÎNTÂMPLĂ CU PROIECTELE DUPĂ CE SE ÎNCHEIE FINANȚAREA?**

REALIZĂRI ȘI REZULTATE ALE PROGRAMULUI OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA – UCRAINA – REPUBLICA MOLDOVA 2007-2013

Programul Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007-2013, finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat, are ca obiectiv principal îmbunătățirea situației economice, sociale și de mediu în aria Programului, în contextul unor frontiere sigure prin intermediul unui contact sporit între parteneri de pe ambele părți ale frontierelor, prin intermediul a trei priorități:

Prioritatea 1. Către o economie mai competitivă. Această prioritate s-a concentrat pe îmbunătățirea performanțelor economice ale zonei de frontieră prin diversificarea și modernizarea, într-o manieră durabilă, a economiei din zona de graniță.

Prioritatea 2. Provocări legate de mediu și pregătirea pentru situații de urgență. Implementarea acestei priorități s-a realizat prin soluții pe termen lung la problemele de mediu cu care se confruntă zonele de frontieră, în special cele asociate unor situații de urgență ecologice, în care este esențială o abordare coordonată.

Prioritatea 3. Cooperarea "people to people". Această prioritate a promovat o mai mare interacțiune între persoanele și comunitățile care trăiesc în zonele de frontieră.

După două apeluri și implementarea proiectelor selectate, gestionate de 491 de parteneri din toate cele trei țări participante, programul și rezultatele acestuia arată modul în care oamenii și organizațiile din zona de frontieră au interacționat, depășind bariere, restricții și alți factori care pot conduce la separare în zonele de frontieră.

Rezultatele ce vor fi menționate mai jos acoperă teme importante, cum ar fi: îmbunătățirea performanțelor economice, protecția mediului și pregătirea pentru situații de urgență dar și inițiative pentru îmbunătățirea interacțiunii între oamenii și comunitățile care trăiesc în zonele de frontieră.

În vederea *identificării și sprijinirii de soluții pe termen lung pentru problemele de mediu, asociate cu situațiile de urgență*, au fost implementate în comun 11 soluții tehnice pentru apă și deșeuri, au fost elaborate 7 soluții pentru combaterea eroziunii solului, s-au pus bazele a 18 parteneriate pe probleme comune de protecție a mediului și au fost stabilite 11 rețele care contribuie la prevenirea riscurilor, la avertizarea populației și la răspunsul rapid al instituțiilor implicate în gestionarea situațiilor de urgență.

În scopul îmbunătățirii performanței economice a zonei de frontieră într-o manieră durabilă, 1.436 IMM-uri au beneficiat de facilități de afaceri, au fost încheiate 542 parteneriate între universități, institute de cercetare și autorități locale sau alte asociații, mai mult de 2.000 de persoane au absolvit cursuri de formare, au fost create 15 produse turistice integrate comune.

Prin implementarea proiectelor „people to people”, a fost promovată și realizată interacțiunea dintre oamenii și comunitățile care trăiesc în zonele de frontieră, prin implicarea în aceste inițiative a 359 de instituții, organizându-se 119 evenimente culturale/ rețele comune care promovează identitatea transfrontalieră regională, inclusiv prin campanii de conștientizare pentru protecția mediului în aria programului. Pe perioada implementării Programului, s-au derulat 34 campanii de informare pentru cetățeni și cursuri de reabilitare pentru victimele traficului de persoane, 388 de schimburi și evenimente comune pentru tineri și 191 de instruirii și întâlniri pentru profesioniști.

PROIECTE MARI DE INFRASTRUCTURĂ FINALIZATE ÎN 2017

Prevenirea și protecția împotriva inundațiilor în bazinele superioare ale râurilor Siret și Prut, prin implementarea unui sistem modern de monitorizare cu stații automate EAST AVERT, MIS ETC 966

Mai multe localități din regiunea transfrontalieră România – Ucraina - Republica Moldova beneficiază de diferite tipuri de investiții realizate pentru protecția împotriva inundațiilor în bazinele superioare ale râurilor Siret și Prut.

Investițiile au fost realizate în perioada noiembrie 2013 – decembrie 2017, prin intermediul proiectului trilateral de infrastructură mare EAST AVERT, finanțat prin Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013.

Ca urmare a acestui proiect a fost pus în practică un sistem modern și integrat de monitorizare și alarmare a populației localităților din regiunea bazinelor râurilor Siret și Prut. Siguranța barajului Stâncă Costești a fost consolidată prin modernizarea sistemului informațional, înlocuirea sistemului de pompe și a celui de alimentare cu energie electrică. În zona transfrontalieră s-a realizat Planul comun de acțiune împotriva inundațiilor, ghețurilor, secetei hidrologice, accidentelor la construcțiile hidrotehnice și poluărilor accidentale pentru bazinele Siret și Prut. A fost îmbunătățit sistemul de avertizare printr-un sistem comun de proceduri de prognoză și modelare. A crescut operativitatea sistemului de avertizare/alarmare, prin:

- ❖ îmbunătățirea acurateței prognozelor, atât cu privire la variația debitelor, cât și a timpilor de propagare a viiturilor;
- ❖ îmbunătățirea monitorizării parametrilor de calitate;
- ❖ îmbunătățirea timpului de reacție în cazul evenimentelor extreme, datorită modernizării modului de preluare, prelucrare și transmitere a datelor și informațiilor.

Cei 8 parteneri implicați în proiect au realizat diferite intervenții cu scopul diminuării efectelor inundațiilor. Printre acestea pot fi enumerate lucrările de punere în siguranță a deversorului barajului Stâncă — Costești sau consolidat digului de pe partea stângă a barajului, ambele afectate de viiturile puternice de pe Prut, din anul 2008.

Pentru că este important ca cetățenii să fie informați despre pericolul inundațiilor, pe perioada de implementare a proiectului au fost realizate diferite activități de comunicare prin care s-a urmărit creșterea gradului de conștientizare a cetățenilor asupra zonelor cu risc de inundații în situații de evenimente extreme.

Cristian LUPAȘCU / AGERPRES FOTO

Inventarierea, evaluarea și remedierea surselor antropice de poluare în regiunea Dunării de Jos din Ucraina, România și Republica Moldova, MIS ETC 995

Scopul principal al proiectului a fost reducerea impactul deversărilor de reziduuri chimice și de ape uzate în mediului înconjurător din regiunea Dunării de Jos, precum și monitorizarea mai strictă a poluării solului și a apei și de a informa opinia publică despre aceste probleme.

Populația din regiunea Dunării de Jos, precum și turiștii care vizitează zona, beneficiază de pe urma implementării acestui proiect. Sistemul de tratare a apelor uzate de la Vylkovo a fost modernizat, ceea ce a creat premisele unei colectări superioare a apelor uzate pentru populația din zonă; de asemenea, s-a construit un sistem de canalizare nou pentru populația care locuiește în zona veche a orașului.

Șapte parteneri din cele trei state s-au implicat în acest proiect de mare anvergură, care s-a desfășurat între luna aprilie 2013 și luna decembrie 2017.

Printre activitățile desfășurate se numără: cartarea prin SIG (Sisteme Informaționale Geografice) a surselor de poluare a solului și a apelor din regiunea Dunării de Jos, înființarea unui Centru Regional de Studii Ecologice la Kiliya, regiunea Odessa (Ucraina), centru creat pentru promovarea dezvoltării social-economice și a protecției mediului în regiunea Dunării, rezolvarea problemelor de mediu din bazinul Dunării, întărirea relațiilor de colaborare transfrontalieră, proiectarea unui Centru de Management al Deșerturilor Periculoase la Chișinău (Republica Moldova), evaluarea riscurilor la adresa sănătății populației și a mediului cauzate de sursele de poluare a solului și apelor, construirea sistemului de tratare a apelor uzate de la Vilkovo, instalarea altor sisteme de control a poluării.

Rezultatele directe ale proiectului vizează tratarea apelor uzate și sistemul de canalizare – un sistem de colectare cu vacuum în orașul Vylkovo, care poate să trateze până la 900 mc ape uzate pe zi și se poate extinde de la 1200 de locuitori conectați inițial, la 8200.

După cum arată rezultatele proiectului, investiția a îmbunătățit semnificativ condițiile de mediu și condițiile sanitare din Vylkovo și din suburbiile sale, și a oferit de asemenea ocazia de a se reduce costurile de operare a actualului sistem de canalizare, fiind un sistem eficient din punct de vedere energetic.

Instalația de la Vilkovo ar putea fi considerată un model în ceea ce privește curățarea și reducerea cantităților de ape uzate deversate, iar ameliorarea problemelor de mediu din regiune reprezintă un avantaj suplimentar important al proiectului.

SUSTENABILITATEA: ce se întâmplă cu proiectele după ce se încheie finanțarea?

Sustenabilitatea este un termen des întâlnit în ultimul timp în sfera finanțării europene, și o condiție *sine qua non* pentru succesul unui proiect.

Termenul de sustenabilitate trimite la ideea de durabil, prietenos cu mediul, iar dacă ne raportăm strict la proiectele finanțate din fonduri europene, sustenabilitatea privește rezultatele proiectelor ce generează plus valoare în urma implementării acestora.

Pentru a fi sustenabil, proiectul, odată finalizat, ar trebui să îndeplinească unele condiții de ordin financiar (ex. crearea de surse de venit pentru acțiuni viitoare de operabilitate și mentenanță, plata salariilor

Program finanțat de Uniunea Europeană

angajaților, utilităților, consumabilelor, echipamentelor tehnice, etc), la nivel de politici (ex. contribuția la îmbunătățirea legislației în domeniu, a codurilor de conduită, metodelor de lucru, etc), de ordin instituțional (ex. gestionarea corespunzătoare a investiției de către instituția/ instituțiile abilitate, conform standardelor în vigoare în domeniu, păstrarea proprietății bunurilor/investiției), și nu în ultimul rând, cele ce țin de mediu (ex. protejarea, îmbunătățirea mediului inconjurator).

Să privim exemplul Consiliului Local Cernăuți și proiectul recent finalizat “Îmbunătățirea situației ecologice în bazinele râurilor Prut și Nistru, prin îmbunătățirea stațiilor de tratare a apelor reziduale în Cernăuți și Drochia”- cod MIS-ETC 1535.

Beneficiarul a modernizat, prin proiect, stația de epurare a apelor reziduale. Finanțatorul (în speță Uniunea Europeană) se așteaptă ca, după finalizare, proiectul să contribuie la îmbunătățirea calității apelor reziduale în arealul vizat, să contribuie la diminuarea poluării, să creeze condiții de trai mai bune și utilități pentru beneficiarii direcți și indirecti. În acord cu prevederile proiectului, fondurile necesare și resursele umane pentru funcționarea stației de tratare a apelor reziduale sunt asigurate de beneficiar.

Un exemplu elocvent pentru domeniul cultural, este proiectul „Bibliotecile-porti deschise catre cunoastere”-cod MIS-ETC 727 implementat de Biblioteca Bucovinei “I.G.SBIERA” Suceava care a realizat acțiuni de sustenabilitate vizibile.

Proiectul și-a propus dezvoltarea cooperării între bibliotecile locale din orașele Suceava și Cernăuți, dezvoltarea schimburilor inter-culturale prin promovarea moștenirii culturale și spirituale.

Astfel, după finalizarea proiectului, au fost derulate următoarele activități care vizează asigurarea sustenabilității rezultatelor proiectului: întâlniri comune între partenerii proiectului pe ambele părți ale frontierei având ca și deziderat derularea de noi activități comune, derularea de noi proiecte, etc; activități culturale comune mediatizate de mass media locală/ regională (ex. Salonul de literatură românească în Bucovina, Salonul de carte românească, Evenimentul de celebrare a marelui poet Mihai Eminescu); întâlniri literare între scriitorii din Suceava și Cernăuți.

Totodată, partenerii s-au asigurat că echipamentele achiziționate în proiect (mobilier, echipamente IT) sunt utilizate în evenimente comune, expoziții; cărțile achiziționate prin proiect în limbile română și ucraineană sunt disponibile, spre împrumut, publicului larg cititor.

Ca o concluzie, sustenabilitatea reprezintă un element cheie, care demonstrează că efectele pozitive ale implementării unui proiect sunt asigurate și menținute și după finalizarea perioadei de implementare.

